

Vikýře PLAY v Malostranské besedě pro mateřské školy

Vítáme Vás na výstavě

Vikýře **PLAY** v Malostranské besedě

Připravili jsem pro vás kouzelný kufřík plný úkolů, her i pomůcek.

K vybraným objektům se vztahují kartičky, na kterých najdete zadání úkolu, doplňující otázku nebo hru...

Všech objektů se můžete dotýkat!

Přejeme Vám

chvíle plné tvořivosti, hravosti a fantazie.

Děti do 15 let nesmí být bez dozoru.
Seznamte se prosím s návštěvním řádem.

Sensorium

autoři: Oldřich Hozman a Jiří Wald

Hv
1. patro

Sluch a vnímání vlastního těla

Zkuste se na 30 s úplně ztišit a zaposlouchat se do vlastního dechu.

Můžete vystřídat hluboký dech s povrchovaným, rychlejší s pomalejším.

Rezonátor

autor: Martin Janíček

Hv
půdní galerie

Můžete si zkusit, jaké to je, být v těle nástroje.
Zaposlouchejte se a zkuste popsát, čím je zvuk uvnitř jiný.

Co je to akustika?

Kde je akustika dobrá a kde naopak ne?

Jeskyně, malý sál, velký sál, klenutý prostor...

Zažili jste někdy koncert, který krásně zněl a nebo naopak?

Řešil někdo z vás ozvučení a akustiku při hudebním vystoupení?

Půdní galerie

Hv

Najdete objekty, které souvisejí s následujícími hudebními nástroji?

Harfa

Piano

Varhany

Trubka

Kalimba

Harfičky

autor: Milan Cais

Hv
půdní galerie

Jaký nástroj inspiroval autora tohoto díla?

Zkuste rozeznít harfy, který tón je nejhlubší?
Najdete i vysoký?

Princip harfy objevili lidé nejspíše již při prostém drnkání na třetivu luku. Nástroje podobné harfě se objevují v Egyptě a Mezopotámii cca v roce 3000 př. n. l., tyto nástroje však ještě neměly sloup. Na sever se harfy dostaly zásluhou Keltů, kteří ji poznali na balkánském poloostrově ve 3. století př. n. l. Ze Skotska a Irsku, kde hru na tento nástroj pěstovali bardové, se potom rozšířila po ostatní Evropě. Ve 12. až 14. století byla oblíbeným nástrojem trubadúrů a minnesänggrů a hra na ni byla jedním z požadavků dvorského vzdělání.

Kdo byli trubadúři a minnesängři?

Zvonící tyče

autor: Ondřej Smeykal

Hv
půdní galerie

Vystoupejte do nejvyšší věže a rozehrajte celý prostor.

Zvonící tyče vydávají podobný zvuk, jako předmět ve věži nad vaší hlavou.

Co je to zvonkohra?
Na které budově v Praze dodnes pravidelně můžete slyšet zvonkohru?
Víte v jakou hodinu hraje?

Slyšel jste ji někdo?

Na Loretě můžete slyšet zvonkohru každou hodinu.

Nebulion

autor: Ondřej Janoušek

Hv
půdní galerie

Tento objekt je inspirován domorodými nástroji.

Podaří se vám na něj vybubnovat zvuky šamanského reje?

Pomocí paliček rozehrajte tento zvláštní nástroj. V kterém místě zní nejsilněji a kde je zvuk téměř neslyšitelný?

Zkuste při hraní na tento nástroj zapojit všechny části těla. Rozhýbejte nohy, trup i hlavu stejně jako domorodci, pro něž je typické, že se vlní do rytmů hudby. Kdo zrovna nehraje může zkusit vymyslet jednoduchý krok šamanského tance.

Pedagog může tleskat rytmus a žáci na dřevěná dřívka se snaží ho zopakovat, zapojte opět celé tělo.

Trifon

autor: Petr Korecký

Hv
půdní galerie

Rozehrajte paličkami po trojicích tento perkusní nástroj.

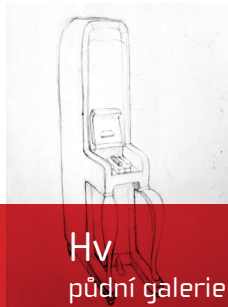
Zkuste zahrát píseň :
pro přivolání bouře
pro vycházející slunce
pro vítr

Bicí nástroje (zvané též perkuse) jsou pravděpodobně nejstarší a také nejrozsáhlejší skupinou hudebních nástrojů. K vytváření zvuku dochází pomocí úderů do nástroje, třesením nástrojem, či škrábáním na nástroj. Bicí nástroje mají velkou tradici jak v hudbě primitivních národů, tak i v hudbě moderní, umělecké i nonartifciální.

Piano PETER OF

autor: Pavel Havrda

Hv
půdní galerie

Piano odkazuje k minimální hudbě. Slyšeli jste již někdy tento pojem? Zkuste si tipnout, jak by taková hudba mohla vypadat?

Jedním ze zakladatelů byl John Cage, v roce 1952 byla provedena premiéra jeho legendární skladby „4'33““. Skladba se skládala z vět 33“, 2'40“ a 1'20“. Tyto jednotlivé věty interpretoval David Tudor tak, že před zahájením vždy zavřel víko klavíru a ukončil skladbu jeho otevřením. Tóny, kvůli kterým se posluchači dostavili, se neozvaly.

Jaký je rozdíl mezi pianem a klavírem? A co by mohl být preparovaný klavír?

Preparovaný klavír je klavír, jehož zvuk byl pozměněn umístěním různých objektů do strun. Zpravidla se jedná o drobné kovové předměty (šrouby, dráty, mince) nebo i větší objekty z jiných materiálů. Při úderu mechaniky klavíru na takto upravenou strunu se ozve tón zcela jiných kvalit, perkusivní, zpravidla drnčivý a s krátkým dozvukem.

Nahrávací studio snů

autoři koncepce: Jiří Wald a Pavel Havrda
autoři nástrojů: Marek Gonda a Marek Bolf

Vyzkoušejte různé domorodé nástroje.

Zkuste jim vymyslet názvy.

Jaké národy hrají na fujary?

Rozehrajte je a nahrajte si vlastní skladbu, kterou si můžete odnést na DVD, které je možné zakoupit u pokladny.

Lavička na výsluní

autor: Jiří Konvrzek

Hv
půdní galerie

Který hudební nástroj se stal inspirací pro toto dílo?

Jsou to varhany. Kde a co se hraje na varhany?

Hráč na varhany musí zapojit při hře celé tělo, varhany jsou fyzicky nejnáročnější hudební nástroj. Musí korigovat protipohyby ruku i nohou.

Tento objekt je také náročnější rozehrát, šlapejte na pedály a zároveň stiskněte knoflík uprostřed lavičky a točte kolem na tyči, budete tak měnit zvuk píšťal.

Připomínají vám zvuky píšťal zvuky jiných nástrojů? Jakých?

Závěrečná reflexe

Hv
půdní galerie

Prošli jste celou expozici výstavy Vikýře PLAY.

Třída stojí v kruhu.

Zkuste udělat výraz obličeje, který by zhodnotil chvíle strávené na výstavě.

Prohlédněte si ostatní a zkuste uhodnout, jak se jim na výstavě líbilo.

Děkujeme za vaši návštěvu!

Kalimby

Hv
půdní galerie

Kalimby vydávají velice zajímavé zvuky. Zkuste je rozbrkat a složit krátkou etudu na téma let čmeláka.

- 1) čmelák vzlétá
- 2) zrychluje
- 3) zpomaluje
- 4) přistává na květině
- 5) sosá nektar
- 6) odlétá

Vodní zvon

autor: Jiří Wald, Christof Grosse

Hv
půdní galerie

Tento prastarý indický nástroj vyluzuje velice zajímavé zvuky. Namočte si ruce a třením držatel na různé strany ho rozehrajte.

Kdybyste měli tento nástroj zakomponovat do hudebního díla, jaké další nástroje byste k němu zvolili?

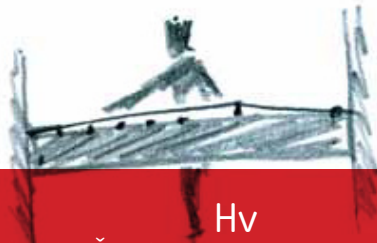
Jak by výsledná skladba působila?

Začlenili byste ho do orchestru, dua, tria nebo třeba do nějaké současné kapely?

Monochord

autor: Luděk del Maschio, Miroslav Černý

Hv
půdní galerie

Monochord patří k nejstarším nástrojům. Kdy a kde si myslíte, že mohl vzniknout?

Co potřebovali při sestrojování?

Jaké nástroje se z monochordu vyvinuly?

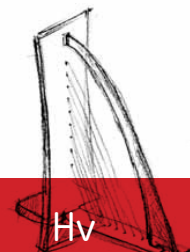
Je to předchůdce klávesových nástrojů.

Jaké klávesové nástroje znáte?

Znějící židle

autor: Michael Delia

Hv
půdní galerie

Už jste někdy viděli židli, která hraje?

Pohodlně se usadte a rozehrajte ji!

Ke kterému nástroji byste ji přiřadili?

Viděli jste někdy naživo harfu?

Kde se harfa jako hudební nástroj uplatňuje?

Znáte nejznámější současnou českou harfenistku? (Kateřina Englichová)

Věděli jste, že harfa má 7 pedálů a struny barevně rozlišené? ces-červeně, fes-modře

Jaké znáte další strunné nástroje?